

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia   czerwca 2011 r.

P a n
Stanisław LINART

Wójt Gminy Bolimów

LLO-4101-04-01/2011
P/11/148

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała Urząd Gminy w Bolimowie, zwany dalej „Urzędem”, w ramach programu kontroli „Realizacja przez małe gminy zadań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej”, w latach 2007 – 2010 i I półroczu 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 19 maja 2011 r. – Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania organów Gminy Bolimów na rzecz rozwoju infrastruktury wodno-ściekowej, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, niemających jednak istotnego wpływu na ocenę kontrolowanej działalności.

1. W ocenie NIK, Gmina Bolimów była rzetelnie przygotowana organizacyjnie i finansowo do realizacji zadań z zakresu infrastruktury wodno-ściekowej. Rozwój infrastruktury ściekowej był przedmiotem działań Rady Gminy Bolimów, która w tej sprawie podjęła stosowne uchwały (z dnia 27 kwietnia 2007 r. w sprawie planu rozwoju lokalnego na lata 2007 – 2013 oraz z dnia 14 września 2007 r. w sprawie programu ochrony środowiska do roku 2014). Przewidziano także budowę oczyszczalni ścieków wraz z I i II etapem

---

¹ Dz.U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

kanalizacji. Uchwałami tymi objęto również budowę kanalizacji wraz z oczyszczalnią ścieków na prawobrzeżnej części Gminy Bolimów (dot. prawego brzegu rzeki Rawki) oraz kanalizacji w miejscowościach: Łasieczniki, Wólka Łasiecka, Ziemiary wraz z uwzględnieniem systemu przydomowych oczyszczalni ścieków. Natomiast uchwała z dnia 3 czerwca 2008 r. w sprawie wieloletniego planu inwestycyjnego na lata 2008–2013, nie uwzględniała budowy kanalizacji wraz z oczyszczalnią ścieków dla prawobrzeżnej części Gminy Bolimów oraz kanalizacji ww. miejscowościach. Pomimo częstych aktualizacji, uchwały dotyczące planu rozwoju lokalnego (13) oraz uchwały wieloletniego planu inwestycyjnego (14), w tym ostatnie zmiany obu uchwał dokonane tego samego dnia (6 grudnia 2010 r.) – były niespójne co do zakresu rzeczowego planowanych inwestycji, a uchwała wieloletniego planu inwestycyjnego również była niezgodna z uchwałą w sprawie programu ochrony środowiska.

W okresie objętym kontrolą podjęto budowę kanalizacji w miejscowościach: Bolimów, Podsokołów, Sokołów, Jasionna i Sierzchów (łącznie 8,971 km) oraz na terenie należącym do PKP, a także przebudowę oczyszczalni ścieków komunalnych w Bolimowie. Zadania te wprowadzane były do uchwał budżetowych w kolejnych latach badanego okresu, ujęte zostały również w planie aglomeracji Bolimów w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Urząd, zgodnie z wymogiem art. 43 ust. 3c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne², przysyłał Marszałkowi Województwa Łódzkiego coroczne sprawozdania z realizacji KPOŚK. Dane zawarte w tych sprawozdaniach były zgodne ze stanem faktycznym i przedkładał je w obowiązujących terminach. Realizacja zadań inwestycyjnych Gminy Bolimów w ramach KPOŚK, w ocenie NIK, przebiegała zgodnie z zawartymi umowami z wykonawcami robót budowlanych. Według stanu na 30 kwietnia 2011 r., zadania: budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji na terenie zamkniętym – zrealizowane zostały w 100%, natomiast I etap kanalizacji w 50,3% (na plan 5.139 mb, wykonano 2.583 mb), a II etap kanalizacji w 34,4% (na plan 3.832 mb, wykonano 1.320 mb). Roczne sprawozdania SG-01 (za rok 2010 - M06) oraz RRW-2 – sporządzane były przez Urząd rzetelnie (w zakresie danych dotyczących wodociągów i kanalizacji).

W ocenie NIK, w wyniku zrealizowanych zadań inwestycyjnych w okresie objętym kontrolą uzyskano zamierzone efekty ekologiczne i rzeczowe. W 2010 r. na terenie gminy z sieci wodociągowej korzystało 99,8% ludności. Potrzebę budowy sieci wodociągowej zrealizowano w 96,8%. Zdecydowanie znacznie gorsza sytuacja dotyczyła stanu sieci

---

² Dz.U. z 2005 r., Nr 239, poz. 2019 ze zm.

kanalizacyjnej, gdyż w tym okresie tylko 810 mieszkańców, tj. 18% - z niej korzystało. Oszacowane potrzeby w tym zakresie wynosiły 83,630 km, eksploatowano natomiast 10,500 km, co stanowi 12,6% potrzeb ogółem.

2. Gmina jako inwestor, w ocenie NIK, realizowała zadania dotyczące infrastruktury ściekowej rzetelnie z zachowaniem obowiązujących przepisów w tym zakresie. Przed rozpoczęciem inwestycji uzyskano wszystkie wymagane prawem decyzje administracyjne. Z uwagi, że tereny, na których realizowano inwestycje, nie były objęte planem miejscowym Wójt Gminy, na podstawie art. 50 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym³, wydał decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Projekty tych decyzji sporządzone zostały przez osobę wpisaną na listę samorządu zawodowego urbanistów, zgodnie z art. 50 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ponadto, na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁴, wydane zostały decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia. Inwestycje realizowano na podstawie aktualnych i kompletnych projektów budowlanych, spełniających wymagania art. 34 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵, oraz zgodnie z udzielonymi pozwoleniami na budowę. Inwestor występując z wnioskami o udzielenie pozwolenia na budowę oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych, składał rzetelne oświadczenia o prawie dysponowania nieruchomościami na cele budowlane. W przypadku budowy odcinka kanalizacji na terenie zamkniętym, decyzję o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia oraz decyzję pozwolenia na budowę – wydał Wojewoda Łódzki. Gmina Bolimów w związku z przebudową oczyszczalni ścieków, uzyskała również pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód, polegające na odprowadzaniu oczyszczonych ścieków komunalnych do rzeki Rawki, wydaną przez Starostę Skierniewickiego, na okres do dnia 3 sierpnia 2018 r.
3. Gmina, w ocenie NIK, posiadała komplet zawartych umów z wykonawcami, gwarantujących rzetelne i gospodarne wykonanie zadań objętych kontrolą. Posiadane umowy na roboty, dostawy i usługi, umożliwiały wykonanie zaplanowanego zakresu rzeczowego realizowanych zadań. W szczególności umowy te, zawierały m.in. postanowienia zabezpieczające interesy Inwestora, dotyczące kar umownych, zabezpieczeń należytego wykonania umowy oraz gwarancji jakości wykonanych robót.

---

³ Dz.U. z 2003 r., Nr 80, poz. 717 ze zm.

⁴ Dz.U. z 2006 r., Nr 129, poz. 902 ze zm.

⁵ Dz.U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.

Spośród ogółem 33 umów (zleceń) zawartych na realizowane inwestycje, zawarcie 4 umów poprzedzono przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (przetargi nieograniczone), zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶. Inwestor, stosownie do przepisów art. 41 ust. 4 Prawa budowlanego, dopełnił obowiązku zawiadomienia organów nadzoru budowlanego o terminie rozpoczęcia robót budowlanych, co najmniej na 7 dni przed ich rozpoczęciem, załączając wymagane dokumenty. Jednak w przypadku budowy odcinka kanalizacji na terenie zamkniętym, roboty rozpoczęto przed upływem tego terminu, a także przed terminem dającym wykonawcy prawo do dysponowania terenem pod budowę, który nie był własnością Gminy Bolimów (teren PKP). Kierownicy budów oraz kierownicy robót posiadali wymagane uprawnienia budowlane w odpowiednich specjalnościach i ważne zaświadczenia o wpisie na listy członków właściwych izb samorządu zawodowego. Inspektorzy nadzoru inwestorskiego dokonywali sprawdzeń wykonanych robót oraz ich jakości. Urząd dysponował dokumentacją potwierdzającą zastosowanie przez wykonawców robót, materiałów budowlanych spełniających obowiązujące wymagania jakościowe (aprobaty techniczne, certyfikaty bezpieczeństwa, atesty higieniczne, deklaracje zgodności). Gmina Bolimów dla oddanej do użytku oczyszczalni ścieków, uzyskała pozwolenie na jej użytkowanie, a także zawiadomiła Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Łodzi o zakończeniu budowy odcinka kanalizacji na terenie zamkniętym (zadania budowy I i II etapu kanalizacji były w trakcie realizacji). Urząd prowadził księżkę obiektu budowlanego dla oczyszczalni ścieków, zgodnie z art. 64 Prawa budowlanego, która spełniała wymogi rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁷. Oddana do eksploatacji oczyszczalnia ścieków osiągnęła zakładane w dokumentacji projektowej efekty rzeczowe i ekologiczne (dobowa przepustowość 300 m³ i stopień redukcji zanieczyszczeń – zgodny z pozwoleniem wodnoprawnym).

Z ustaleń kontroli NIK wynika, że nie w pełni zostaną wykorzystane efekty rzeczowe i ekologiczne realizowanej sieci kanalizacyjnej. Na planowane na dzień 30 czerwca 2011 r. wykonanie 332 przyłączy, zrealizowane zostanie tylko 270, gdyż na taką liczbę przyłączy podpisano stosowne umowy. Na liczbę 62 nieruchomości, dla których stworzono techniczne warunki podłączenia się do sieci kanalizacyjnej, składają się 53 nieruchomości, na których nie zakończono budowy budynków lub budowy nie zostały jeszcze rozpoczęte oraz 9 zabudowanych i użytkowanych nieruchomości posiadających

---

⁶ Dz.U z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

⁷ Dz.U. z 2003 r., Nr 120, poz. 1134

możliwość podłączenia się do sieci kanalizacyjnej lecz ich właściciele nie podpisali umów. Urząd, jak wykazała kontrola NIK, nie podejmował udokumentowanych działań wobec właścicieli tych nieruchomości uchylających się od obowiązku zawarcia umów przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej, zgodnie z wymogiem art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁸.

4. W ocenie NIK, wykorzystanie środków publicznych przez organy Gminy Bolimów na realizację infrastruktury ściekowej było prawidłowe i gospodarne, a środki pochodzące z zewnątrz wykorzystano zgodnie z ich przeznaczeniem. Gmina Bolimów uzyskała dofinansowanie z Unii Europejskiej dla oczyszczalni ścieków wraz z I etapem kanalizacji (4.208.559,92 zł) oraz dla II etapu kanalizacji (685.573,00 zł). Na budowę II etapu kanalizacji uzyskano dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w kwocie 104.396,93 zł. W związku z zawartymi umowami na dofinansowanie, Wójt Gminy w drodze zarządzeń wprowadził odrębne zasady rachunkowości przy wydatkowaniu środków z Unii Europejskiej. Do czasu kontroli NIK, Gmina wydatkowała na budowę: oczyszczalni ścieków z I etapem kanalizacji 4.326.719,91 zł, w tym 2.925.267,97 zł z dofinansowania, II etapu kanalizacji 221.060,00 zł (w tym I transza dotacji z WFOŚiGW w kwocie 14.727,87 zł), odcinka kanalizacji na terenie zamkniętym – 78.618,19 zł (całość ze środków własnych). Podstawą do zapłaty wystawionych przez wykonawców faktur, były dokumenty potwierdzające zasadność takich zapłat (zweryfikowane protokoły odbioru robót, dostaw i usług potwierdzone przez właściwych inspektorów nadzoru). Faktury były sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez upoważnionych pracowników Urzędu. W związku z realizacją powyższych inwestycji, Urząd nie zapłacił żadnych kar umownych dla wykonawców robót, dostaw i usług oraz nie kredytował wykonawców poprzez udzielanie im zaliczek.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- podjęcie działań w celu doprowadzenia do zgodności uchwał Rady Gminy Bolimów w sprawie planu rozwoju lokalnego oraz programu ochrony środowiska z uchwałą wieloletniego planu inwestycyjnego,
- egzekwowanie od wykonawców inwestycji rozpoczynania robót budowlanych po uzyskaniu prawa do dysponowania terenem pod budowę, a także przestrzegania

---

⁸ Dz.U. z 2005 r., Nr 236, poz. 2008 ze zm.

terminu rozpoczynania robót budowlanych po upływie 7 dniowego terminu od dnia ich zgłoszenia,

- podjęcie wobec właścicieli nieruchomości (niekorzystających z sieci kanalizacyjnej), działań wynikających z art. 5 ust. 1 pkt 2 i ust. 7 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta – w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.